

Wyjazd studyjny do Ostravy: Nowoczesne pszczelarstwo - dobre praktyki hodowlane i kierunki rozwoju branży

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wczesnym rankiem 6 marca wyruszyliśmy z Wrocławia w kierunku czeskiej Ostrawy, by wziąć udział w dwudniowym wyjeździe studyjnym „Nowoczesne pszczelarstwo - dobre praktyki hodowlane i kierunki rozwoju branży”. Dla pięćdziesięcioosobowej grupy pszczelarzy, rolników i doradców rolniczych z Dolnego Śląska był to czas intensywnej nauki i wymiany doświadczeń, ale też szansa na budowanie konkurencyjności rodzimych pasiek oraz ochronę owadów zapylających.

Wizyta na międzynarodowych targach pszczelarskich Včela to między innymi prelekcja Tomasza Kędziory, który przeprowadził nas przez zawłóści hodowli matek pszczelich, skupiając się na każdym detalu, dotyczącym mateczników. Wykład był usystematyzowany - od momentu wyboru materiału hodowlanego, przez optymalne warunki w rodzinie wychowującej, aż po techniczne aspekty przekładania larw i dbałości o jakość komórek matecznych. To wiedza, która bezpośrednio przekłada się na wydajność każdej pasieki.

Helena Prokova mówiła na temat szerszenia azjatyckiego (*Vespa velutina*). Choć w Polsce jeszcze go nie odnotowano, doświadczenia Etienne'a Roumailhaca zebrane w postaci wystawy, były dla nas ostrzeżeniem. Dowiedzieliśmy się o metodach monitoringu i walki z tym drapieżnikiem, który potrafi zdziesiątkować rodziny pszczele. Zrozumieliśmy, że kluczem jest wczesna identyfikacja i pułapki, które nie zagrażają innym gatunkom owadów.

Przegląd technologii: Co oferuje rynek

Bogactwo sprzętu w hali targowej pokazało kierunki, w których zmierza branża. Wystawców można było podzielić na kilka kluczowych grup, z których każda wносиła coś istotnego do nowoczesnej gospodarki pasiecznej:

- mechanizacja i obróbka miodu: Firmy, takie jak Melis, Apismed, Mineli czy Pokorný s.r.o. prezentowały miodarki kasetowe i radialne, a także profesjonalne stoły do odsklepienia i pompy do miodu. Uczestnicy zwracali uwagę na jakość wykonania ze stali nierdzewnej, która jest standardem w produkcji żywności wysokiej jakości.
- systemy ulowe i materiały: Producentów uli reprezentowały marki, takie jak Nástavkové včelaření czy Včelařská prodejna, pokazujące zalety uli korpusowych o różnych standardach ramki, które ułatwiają szybką rotację korpusów i ograniczają wysiłek fizyczny pszczelarza.
- zdrowie pszczoł i suplementacja: Na stoiskach BeeVital, Bioveta oraz Včelí stráž dyskutowaliśmy o ekologicznych metodach walki z *Varroa destructor* oraz nowoczesnych odżywkach białkowych, które pomagają rodzinom przetrwać okresy bezpożytkowe.
- literatura i akcesoria: Redakcja Moderní včelař oraz wydawnictwo Dora dostarczyły nam najnowszych opracowań naukowych, co pozwala łączyć tradycyjne metody z wynikami badań.

Rozmowy o funduszach i procedurach

W Cieszynie, wieczór spędziliśmy w sali konferencyjnej hotelu Liburnia. Ta część wyjazdu została poświęcona interwencjom PS WPR 2023–2027.

Przeanalizowaliśmy ścieżkę wnioskowania dla interwencji od I.6.2 do I.6.5 oraz interwencja I.6.7, które dotyczą m.in. wsparcia modernizacji pasiek, walki z chorobami czy odnowy pogłowia pszczoł. Krótko zostały też omówione interwencje I.6.1 i I.6.6.

Ważnym elementem dyskusji były kwestie formalne. Uczestnicy szczegółowo zapoznali się z procedurami składania wniosków, zasadami podpisywania umów oraz wymogami dotyczącymi rozliczania przyznanych środków.

Prowadzący wyjaśnił, jak prawidłowo przygotować dokumentację zakupową, jak trwale i czytelnie oznaczać nowo zakupiony sprzęt (zgodnie z unijnymi wytycznymi dotyczącymi promocji i informacji) oraz jakie dowody płatności są niezbędne, aby proces refundacji przebiegł bezproblemowo.

Wizyta w Pasiece Hodowlanej Postułów

Drugi dzień naszego wyjazdu studyjnego upłynął pod znakiem praktyki w Pasiece Hodowlanej Postułów w Szałszy koło Gliwic. Właściciel gospodarstwa liczącego blisko 300 rodzin pszczelich, Piotr Postuła wraz z rodziną, poświęcił kilka godzin na omówienie technologii, które sprawiają, że hodowla jest jedną z najbardziej

uznanych w kraju.

Tajniki wychowu i selekcji: Od larwy do matki

Piotr pokazał nam, jak w codziennej pracy wykorzystuje swój autorski system, który pozwala na precyzyjne planowanie serii hodowlanych. Kluczem do sukcesu nie jest samo przełożenie larwy, ale to, co dzieje się wcześniej – przygotowanie i prowadzenie wychowujących je rodzin.

W tej pasiece rodziny te są wręcz zalewane pokarmem. Właściciel pasieki wyjaśnił, że obfite karmienie syropem i stały dostęp do świeżego pyłku gwarantują, że pszczoły wyprodukują ogromne ilości mleczka pszczelego. To właśnie dzięki temu mateczniki są potężne, a wygryzające się z nich matki – dorodne i zdrowe.

Wielu z nas dopytywało o kryteria selekcji. Piotr zaznaczył, że priorytetem jest nie tylko miodność, ale przede wszystkim łagodność i cechy higieniczne (VSH). Pszczoły muszą potrafić same rozpoznawać i usuwać porażony czerw, co jest fundamentem walki z warrozą bez nadmiernej chemii.

Warsztat poddawania matek

Kolejną dużą porcję wiedzy uczestnicy otrzymali podczas rozmowy o poddawaniu matek. Choć w literaturze opisano setki metod, w pasiece Postułów wykorzystywane są te, które dają najwyższą skuteczność przy dużej skali produkcji.

Piotr pokazał nam, jak korzystać z izolatorów siatkowych. Dowiedzieliśmy się, że poddanie matki na wygryzający się czerw pod takim kołpakiem to najbezpieczniejszy sposób – matka od razu ma kontakt z młodymi, nieagresywnymi pszczołami, które ją karmią, a ona niemal natychmiast zaczyna składać jaja w wyczyszczonych komórkach.

Rozmowy dotyczyły także radzenia sobie w trudniejszych sytuacjach, na przykład przy wymianie matek u agresywnych rodzin lub podczas pożytku. Uczestnicy dowiedzieli się, że czasem warto osierocić rodzinę na dwa dni przed poddaniem nowej matki, by pszczoły poczuły brak własnego feromonu, bo to ułatwia akceptację nowej „królowej”. Pszczelarz uspokajał też tych, którzy obawiają się mateczników ratunkowych – wyjaśnił, że przy dobrze przeprowadzonej procedurze pszczoły same chętniej wybiorą młodą, silną matkę hodowlaną. Zachęcał jednocześnie do kupowania tzw. jednodniówek i unasienniania ich we własnej pasiece i jednoczesnym prowadzeniu selekcji – taka matka może być

równie wartościowa, co droga, unasienniona matka hodowlana.

Pakiety pszczele: Dlaczego warto zrezygnować z ramek?

Rewolucją dla wielu uczestników była argumentacja dotycząca sprzedaży i tworzenia pakietów pszczelich zamiast tradycyjnych odkładów. Pakiet, czyli około 1,5 kg pszczół z matką, ale bez ramek i starego suszu, to biologiczny restart dla rodziny. Taka forma jest o wiele bezpieczniejsza pod względem sanitarnym, bo nie przenosimy chorób ukrytych w starych plastrach, jak zgnilec czy grzybica.

Dowiedzieliśmy się, że po osadzeniu pakietu w nowym ulu, gdy nie ma jeszcze czerwiu krytego, wystarczy jeden zabieg by wybić niemal 100% pasożytów dręcza pszczelego. To niemożliwe w przypadku odkładu z ramkami, gdzie warroza chowa się pod zasklepem. Obejrzelismy również specjalistyczne transportówki z osiatkowanego kosza 19 l, które zapewniają pszczołom wentylację i bezpieczeństwo podczas przewozu.

Innowacyjny system ulików weselnych

Obejrzelismy też interesujące rozwiązanie techniczne, stosowane w procesie unasienniania: jednoramkowe uliki weselne. Uczestnicy dowiedzieli się, że te niewielkie jednostki są umieszczane grupowo w specjalnie przygotowanych kasetach, wykonanych ze styropianu lub styroduru.

Takie rozwiązanie zapewnia pszczołom optymalną termikę, co jest kluczowe dla kondycji matki i jej świty. W konstrukcji tych ulików kluczowy jest jeden konkretny parametr – odległość między szybami, która musi wynosić dokładnie 4,5 cm. Pozostałe wymiary ulików są w zasadzie dowolne i wynikają wyłącznie z wygody obsługi, ergonomii pracy oraz dopasowania do pozostałego sprzętu pasiecznego. Dzięki temu systemowi hodowcy mogą obserwować matkę i mieć pewność, że proces unasienniania przebiega bez zakłóceń.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich+” Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Operacja opracowana przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu w ramach operacji do realizacji w Planie operacyjnym KSOW+ na 2026 r. Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wojciech Karkulowski DODR, Dział Technologii Produkcji Rolniczej

- [Udostępnij](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)

Data publikacji

2026-03-20

[Wszystkie relacje](#)